

**UCHWAŁA NR II/36/18
RADY MIASTA OPOŁA**

z dnia 6 grudnia 2018 r.

**w sprawie Wieloletniego programu współpracy Miasta Opola z organizacjami
pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2019-2021**

Na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, 650, 723 i 1365) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2019-2021”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Opola.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Łukasz Sowada

**Wieloletni program współpracy Miasta Opola
z organizacjami pozarządowymi
i innymi uprawnionymi podmiotami
na lata 2019-2021**

„Ludzie pracujący razem jako jedna grupa potrafią dokonać rzeczy, których osiągnięcie nie śniło się nikomu z osobna”

Franklin Delano Roosevelt

W trosce o interes wspólny, rozwój i wzrost potencjału lokalnej społeczności oraz wzmacnianie społeczeństwa obywatelskiego, opartego na zasadach dialogu, partnerstwa i ważności każdej jednostki go tworzącej, przedstawiamy „Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2019-2021”.

Niniejszy dokument powstał we współpracy przedstawicieli organizacji pozarządowych i władz Miasta Opola, po uwzględnieniu opinii różnorodnych środowisk oraz doświadczeń z dotychczasowej współpracy.

Program ustala cele, formy i priorytety współpracy, których realizacja sprzyja zaangażowaniu organizacji pozarządowych w działania na rzecz mieszkańców miasta Opola. Stanowi on strategię rozwoju współpracy na najbliższe lata, budując przyjazną przestrzeń dla rozwoju aktywnej społeczności lokalnej.

Apelujemy do wszystkich, którzy dla dobra wspólnego będą ten program realizowali, aby czynili to dbając o zachowanie przywołanych w nim zasad i standardów.

Analiza sektora pozarządowego w Opolu

Analizie poddano wyłącznie organizacje mające swoją siedzibę w Opolu. Dane uzyskano na podstawie corocznych sprawozdań z realizacji rocznych programów współpracy, ewidencji stowarzyszeń i fundacji prowadzonych przez Prezydenta Miasta Opola jako organu nadzoru zgodnie z ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2017 r. poz. 210 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 6 kwietnia 1984r. o fundacjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1491), prowadzonych w Urzędzie Miasta Opola spotkań i konsultacji.

Na podstawie prowadzonej przez Prezydenta Miasta Opola ewidencji stowarzyszeń i fundacji zaobserwowano rozwój społeczeństwa obywatelskiego, szczególnie po 1989 r., kiedy to aktywność społeczna znacznie wzrosła. Na dzień 31 sierpnia 2018 r. w Ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta Opola zarejestrowanych było 789 organizacji, z tego:

519 stowarzyszeń posiadających osobowość prawną, 20 stowarzyszeń zwykłych, 157 fundacji, a także 48 klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz 45 uczniowskich klubów sportowych. Część organizacji uzyskała status organizacji pożytku publicznego. Według danych za 2017 r. w Opolu działa 96 organizacji pożytku publicznego.

Organizacje pozarządowe mające swoją siedzibę w Opolu działają głównie w pięciu obszarach: kultura i sztuka; sport, turystyka i rekreacja; pomoc społeczna i ochrona zdrowia; edukacja i wychowanie oraz organizacje zawodowe i naukowe.

Urząd Miasta Opola w wielu obszarach dotuje działalność organizacji pozarządowych. Od początku funkcjonowania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie władze Miasta Opola z każdym rokiem przeznaczają coraz większe środki na realizację zleczanych zadań pożytku publicznego. W 2017 r. z budżetu Miasta Opola i na wszystkie dotacje dotyczące zlecenia zadań pożytku publicznego wydano kwotę w wysokości 14.930.887 zł.

Rozdział 1 **Postanowienia ogólne**

§1. Ilekroć w niniejszym Programie jest mowa o:

- 1) **ustawie** - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r., poz. 450 z późn. zm.);
- 2) **inicjatywie lokalnej** – należy przez to rozumieć inicjatywę lokalną w rozumieniu art. 19 b – 19 h ustawy;
- 3) **konkursie** - należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy;
- 4) **Mieście** - należy przez to rozumieć Miasto Opole;
- 5) **organizacjach pozarządowych** - należy przez to rozumieć organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy;
- 6) **Prezydencie** - należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Opola;
- 7) **Programie** - należy przez to rozumieć Wieloletni program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami na lata 2019-2021;
- 8) **rocznym programie** - należy przez to rozumieć jednoroczny Program współpracy Miasta Opola z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami;
- 9) **Radzie** – należy przez to rozumieć Radę Miasta Opola;
- 10) **Urzędzie** – należy przez to rozumieć Urząd Miasta Opola;
- 11) **Centrum** – należy przez to rozumieć Centrum Dialogu Obywatelskiego Urzędu;
- 12) **Centrum Wolontariatu** - należy przez to rozumieć Opolskie Centrum Wolontariatu, działające w Centrum.

§2. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach:

- 1) **pomocniczości** (subsydiarności) - Miasto dąży w miarę możliwości do systematycznego poszerzania zakresu zadań zleczanych organizacjom pozarządowym oraz wspiera działania organizacji pozarządowych w zakresie niezbędnym dla efektywnej realizacji zadań publicznych na rzecz mieszkańców Opola;
- 2) **suwerenności stron** - gwarancja zachowania niezależności Miasta i organizacji pozarządowych, ich równość i autonomia w granicach przyznanych przez obowiązujące prawo. Strony mają prawo do niezależności i odrębności

w samodzielnym definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i realizacji zadań;

- 3) **partnerstwa** - podstawą podejmowanych działań związanych z definiowaniem i rozwiązywaniem problemów społecznych, wykonywaniem zadań publicznych oraz pozostałych procesów związanych z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych jest współpraca Miasta i organizacji pozarządowych oparta na wzajemnym szacunku i uznaniu równorzędności stron;
- 4) **efektywności** - określenie przez Miasto i organizacje pozarządowe należytego sposobu osiągania zakładanych celów i konieczności ich realizacji oraz dążenie do osiągnięcia jak najlepszych efektów w zakresie wzajemnej współpracy oraz optymalizacji kosztów z tym związanych;
- 5) **uczciwej konkurencji** - wszystkie podejmowane przez Miasto oraz organizacje pozarządowe działania przy realizacji zadań publicznych w obszarze pożytku publicznego powinny opierać się na równych dla stron i obiektywnych kryteriach, zasadach oraz w sposób nie budzący wątpliwości, co do przejrzystości działań i procedur;
- 6) **jawności** - zachowanie przejrzystości i jawności w podejmowanych działaniach oraz przekazywanie pełnej i prawdziwej informacji o działaniach, które są istotne z punktu widzenia wspólnej realizacji zadań publicznych na rzecz Miasta i jego mieszkańców;
- 7) **równości szans** - strony dbają o włączanie na równych prawach w realizację zadań publicznych grup mniejszościowych i dyskryminowanych.

Rozdział 2 **Cele Programu**

§3. 1. Celem głównym Programu jest rozwój współpracy Miasta i organizacji pozarządowych w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz definiowania i zaspokajania lokalnych potrzeb mieszkańców Opola z wzajemnym poszanowaniem obowiązujących praw oraz wzmocnienie organizacji pozarządowych jako realizatorów zadań publicznych istotnych dla rozwoju lokalnego.

2. Cele szczegółowe Programu:

- 1) rozwój aktywności społecznej w podejmowaniu inicjatyw i działań na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych i zaspokajania potrzeb mieszkańców Opola;
- 2) realizacja Strategii Rozwoju Opola oraz programów sektorowych przyjętych przez Radę i obowiązujących w czasie funkcjonowania Programu;
- 3) wspieranie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków pomocowych na realizację ich zadań statutowych;
- 4) wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych i zapewnienie tym organizacjom pozarządowym równych szans oraz zwiększenie ich konkurencyjności w pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań na rzecz mieszkańców Opola, m.in. poprzez wkłady własne;
- 5) zwiększenie wpływu przedstawicieli organizacji pozarządowych w aktywnym kreowaniu polityki Miasta;
- 6) wzbogacenie zaplecza lokalowego dla organizacji pozarządowych oraz tworzenie preferencyjnych warunków wynajmu lokali dla organizacji pozarządowych;
- 7) wsparcie w kampanii 1% organizacji pożytku publicznego;

- 8) wsparcie prawne i organizacyjne sektora pozarządowego;
- 9) upowszechnienie roli i znaczenia Opolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego jako organu doradczego Prezydenta w szczególności w opiniowaniu projektów uchwał dotyczących Miasta i organizacji pozarządowych;
- 10) rozwój wolontariatu i wzmocnienie Centrum Wolontariatu;
- 11) współpraca międzysektorowa na rzecz rozwoju ekonomii społecznej;
- 12) realizacja zadań publicznych wyłonionych w Budżecie Obywatelskim;
- 13) upowszechnianie w procedurach zamówień publicznych klauzul społecznych.

Rozdział 3

Zakres przedmiotowy i okres realizacji Programu

§4. 1. Zakres przedmiotowy Programu obejmuje wspólną realizację zadań publicznych, w szczególności zadań pożytku publicznego oraz zadań własnych Miasta.

2. Realizacja Programu powinna uwzględniać założenia Strategii Rozwoju Miasta oraz wszystkich programów sektorowych przyjętych przez Radę i obowiązujących w czasie funkcjonowania Programu.

§5. Program będzie realizowany w latach 2019-2021.

Rozdział 4

Formy współpracy oraz sposoby realizacji Programu

§ 6. 1. Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi odbywać się będzie w formie finansowej i pozafinansowej.

2. Współpraca finansowa może odbywać się w następujący sposób:

- 1) powierzenie lub wspieranie realizacji zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji w ramach umów jednorocznych i wieloletnich;
- 2) zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym (operator projektu), które zlecą wykonanie całości tego zadania realizatorom projektów, na zasadach i w trybie określonym w ofercie konkursowej oraz w umowie z operatorem projektu (regranting);
- 3) udzielanie organizacjom pozarządowym dotacji na zadania inne niż określone w ustawie zgodnie z art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017, poz. 2077 z późn. zm.);
- 4) przyznawanie stypendiów, wyróżnień i nagród;
- 5) oddanie w najem należących do Miasta lokali użytkowych organizacjom pozarządowym na cel prowadzonej przez nie działalności pożytku publicznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 6) współpraca w realizacji zadań na rzecz mieszkańców Opola finansowanych ze źródeł zewnętrznych, polegająca na finansowym udziale we wnoszeniu przez organizację pozarządową wkładu własnego do realizowanego projektu;

- 7) zakup usług w trybie zamówień publicznych nie wchodzących w zakres zadań pożytku publicznego oraz zadań, o których mowa w pkt 3, z wykorzystaniem klauzul społecznych w zamówieniach publicznych;
 - 8) współpraca na podstawie umów partnerskich i publiczno-prywatnych z organizacjami pozarządowymi, w celu wspólnej realizacji zadań.
3. Współpraca pozafinansowa może odbywać się w szczególności w następujący sposób:
- 1) wsparcie doradcze i konsultacyjne Opolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
 - 2) wzajemne i wszechstronne informowanie się o kierunkach podejmowanych i realizowanych działań;
 - 3) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych, w szczególności w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;
 - 4) tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym;
 - 5) popularyzowanie działalności organizacji pozarządowych;
 - 6) udzielanie organizacjom pozarządowym wsparcia organizacyjnego, merytorycznego, szkoleniowego;
 - 7) stała aktualizacja danych organizacji pozarządowych;
 - 8) wsparcie organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu partnerów do współpracy, także zagranicznych;
 - 9) obejmowanie patronatem honorowym Prezydenta inicjatyw podejmowanych przez organizacje pozarządowe;
 - 10) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej z organizacjami pozarządowymi na zasadach określonych w ustawie;
 - 11) przekazywanie organizacjom pozarządowym materiałów promocyjnych na zasadach obowiązujących w Urzędzie;
 - 12) organizacja szkoleń, konferencji, warsztatów, seminariów, wyjazdów studyjnych z udziałem organizacji pozarządowych oraz konsultacji z ekspertem, a także prowadzenie doradztwa w zakresie bieżących problemów;
 - 13) współorganizacja przedsięwzięć z organizacjami pozarządowymi na rzecz mieszkańców Opola;
 - 14) udostępnianie pomieszczeń i sprzętu na działania podejmowane przez organizacje pozarządowe (w miarę możliwości organizacyjnych);
 - 15) edukacja prawna członków organizacji pozarządowych;
 - 16) nagradzanie i wyróżnianie społeczników aktywnie i autentycznie zaangażowanych w sprawy miasta i jego rozwoju w kategoriach „Lider Społeczny Roku” oraz „Pożytek Roku”, a także organizacja Gali Wolontariatu.

§ 7. Corocznie w trybie określonym w ustawie i w ramach ustaleń Programu Rada uchwała roczny program na dany rok budżetowy.

§ 8. Umowy o dotację na realizację zadań ujętych w rocznych programach zawierane będą w trybie jednorocznym albo wieloletnim, na okres nie dłuższy niż okres obowiązywania Programu.

Rozdział 5

Priorytetowe zadania i wysokość środków na ich realizację

§ 9. Priorytetowe zadania publiczne:

- 1) Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- 2) Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 3) Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- 4) Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5) Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 160 z póź. zm.);
- 6) Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 7) Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 8) Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 9) Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 10) Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
- 11) Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 12) Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej;
- 13) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 14) Turystyka i krajoznawstwo;
- 15) Porządek i bezpieczeństwo publiczne;
- 16) Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;
- 17) Promocja i organizacja wolontariatu;
- 18) Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 19) Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 20) Działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a ustawy.

§ 10. Na realizację priorytetów w każdym roku objętym Programem przeznacza się następujące środki finansowe:

- 1) w 2019 r. w wysokości nie mniejszej niż 14.000.000 zł, z tego na zawarcie umów jednorocznych realizowanych w 2019 r. przeznacza się kwotę nie mniejszą niż 5.000.000 zł, a na zawarcie w 2019 r. umów wieloletnich realizowanych w 2019 r. i w latach następnych przeznacza się kwotę nie mniejszą niż 9.000.000 zł.
- 2) w 2020 r. w wysokości nie mniejszej niż 14.000.000 zł, z tego na zawarcie umów jednorocznych realizowanych w 2020 r. przeznacza się kwotę nie mniejszą niż 5.000.000 zł, a na zawarcie w 2020 r. umów wieloletnich realizowanych w 2020 r. i w latach następnych przeznacza się kwotę nie mniejszą niż 9.000.000 zł.
- 3) w 2021 r. w wysokości nie mniejszej niż 14.000.000 zł, z tego na zawarcie umów jednorocznych realizowanych w 2021 r. przeznacza się kwotę nie mniejszą niż

5.000.000 zł, a na zawarcie w 2021 r. umów wieloletnich realizowanych w 2021 r. i w latach następnych przeznaczona jest kwota nie mniejsza niż 9.000.000 zł.

Rozdział 6

Ocena realizacji Programu

§ 11. Częściowej oceny realizacji Programu dokonuje się w każdym roku, w trakcie sprawozdawczości z realizacji rocznych programów, z wyjątkiem roku 2021, w którym zostanie przeprowadzona końcowa ocena realizacji Programu.

§ 12. Końcowa ocena realizacji Programu, obejmująca cały okres jego obowiązywania, następuje do 30 kwietnia 2022 r.

§ 13. Opolska Rada Działalności Pożytku Publicznego przedstawia Prezydentowi swoją ocenę realizacji Programu.

§ 14. Końcowej oceny Programu dokonuje Prezydent, uwzględniając opinię Opolskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.

§ 15. Końcowa ocena Programu przedstawiana jest Radzie i publikowana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu oraz na stronie internetowej Urzędu, w terminie do dnia 31 maja 2022 r.

§ 16. Ocena realizacji Programu następować będzie w oparciu o mierniki jakościowe, m.in. sprawozdania, opinie, uwagi oraz następujące mierniki ilościowe:

- 1) liczba i struktura organizacji pozarządowych współpracujących z Miastem;
- 2) liczba i struktura ogłoszonych w czasie obowiązywania Programu konkursów, złożonych ofert i podpisanych umów;
- 3) wykonanie planu dotacji w czasie obowiązywania Programu w szczególności według klasyfikacji budżetowej na podstawie sprawozdania z wykonania budżetu Miasta;
- 4) wykonanie planu dotacji w ujęciu dynamicznym w czasie obowiązywania Programu;
- 5) liczba przeprowadzonych szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz liczba ich uczestników lub liczba udzielonych porad przez ekspertów;
- 6) liczba wolontariuszy świadczących wolontariat długoterminowy i okazjonalny;
- 7) liczba lokali przekazanych do użytku organizacjom pozarządowym;
- 8) liczba nieodpłatnych wynajmów powierzchni szkoleniowo – konferencyjnych dostępnych przy Centrum na działalność non-profit;
- 9) liczba nowo powstałych organizacji pozarządowych w czasie obowiązywania Programu.

§ 17. 1. Uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizacji Programu mogą być zgłaszane Prezydentowi i wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy.

2. Propozycje, o których mowa w ust. 1 przedstawiane są Opolskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego w celu zaopiniowania.

Rozdział 7

Postanowienia końcowe

§ 18. Program obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2021 r.

§ 19. Finansowanie zadań publicznych zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym odbywa się w ramach budżetu Miasta, określonego w latach obowiązywania Programu. Planowana wysokość środków budżetowych przeznaczonych na ten cel zostanie określona każdorazowo w rocznym Programie i w budżecie na dany rok kalendarzowy.

§ 20. 1. Program konsultowano z organizacjami pozarządowymi oraz Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego.

2. Konsultacje Programu odbyły się zgodnie z uchwałą nr LXVII/1268/18 Rady z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Opol. z 2018 r. poz. 2443).

3. Rozpoczęcie konsultacji nastąpiło w dniu 26 października 2018 r. na podstawie zarządzenia Nr OR-I.0050.684.2018 Prezydenta Miasta Opola z dnia 24 października 2018 r. *w sprawie rozpoczęcia konsultacji z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami oraz Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego.*

4. Program został umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz w oficjalnym serwisie internetowym (www.opole.pl) i na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz został wyłożony w Centrum.

5. W dniu rozpoczęcia konsultacji Centrum przesłało Program drogą elektroniczną opolskim organizacjom pozarządowym.

6. Konsultacje przeprowadzono w dwóch etapach: etap 1 obejmujący konsultacje z organizacjami pozarządowymi, etap 2 obejmujący konsultacje z Opolską Radą Działalności Pożytku Publicznego. Etap 1 konsultacji realizowano w formach: pisemnego, w tym elektronicznego przekazywania opinii, punktów konsultacyjnych, zorganizowanych w Centrum w godz. od 7.30 do 15.30 w każdy dzień roboczy, spotkania z organizacjami pozarządowymi w dniu 29 października 2018 r. w Centrum w godz. od 16.00 do 18.00. Etap 2 konsultacji realizowano w formie opiniowania projektu Programu przez Opolską Radę Działalności Pożytku Publicznego, która po debacie nad jego założeniami na posiedzeniach w dniach 24 i 30 października br. oraz po zapoznaniu się z uwagami zgłoszonymi podczas konsultacji z organizacjami pozarządowymi zaopiniowała pozytywnie projekt Programu w dniu 8 listopada 2018 r., podejmując w tym celu stosowną uchwałę.